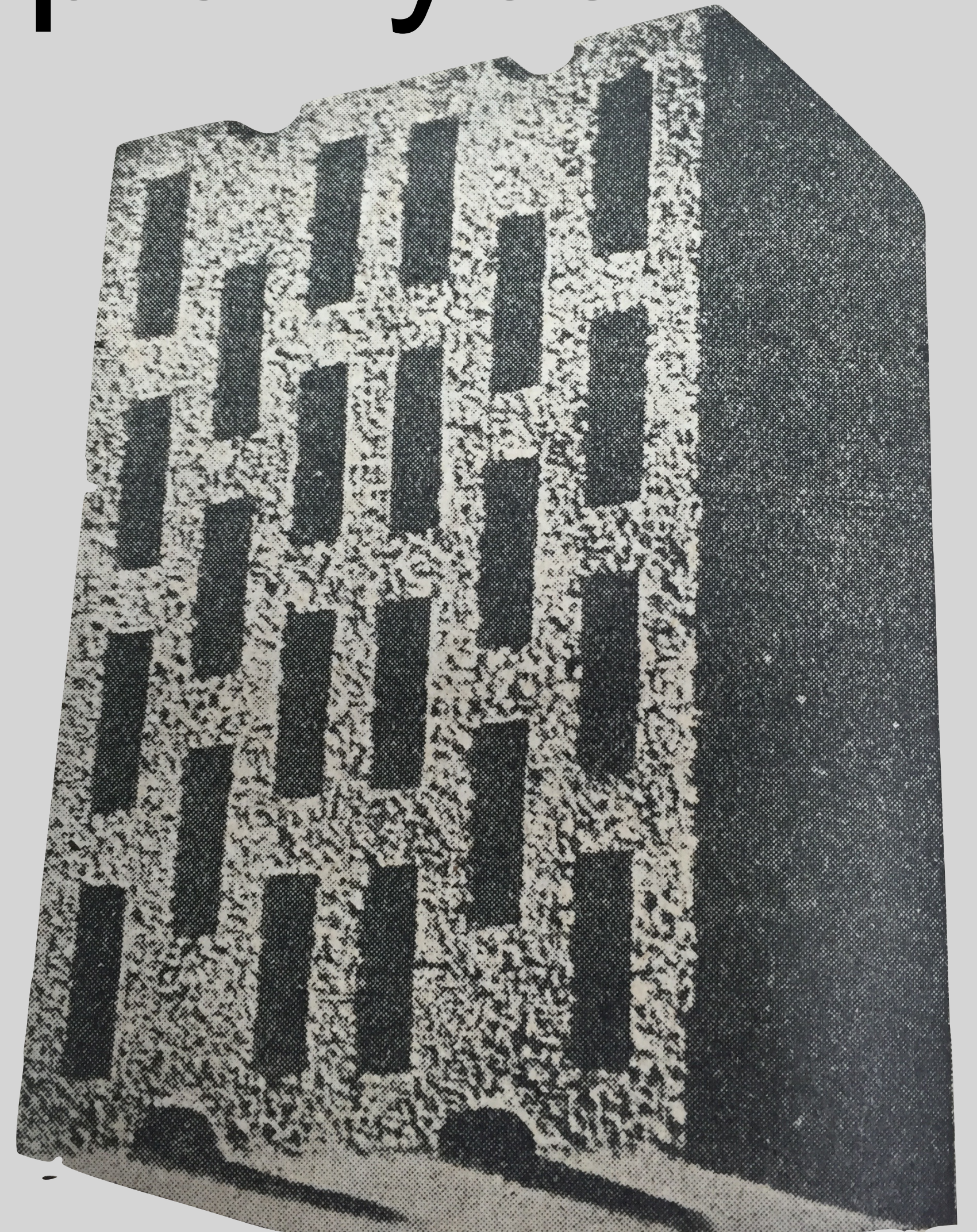

Zgruzowstanie

Odbudowa Warszawy w praktyce

Dr Adam Przywara
Postdoctoral Researcher, Université de Fribourg
Kurator wystawy, Muzeum Warszawy

Biuro Odbudowy Stolicy, *Plan Inwentaryzacji Zniszczeń Warszawy*, 1946. Archiwum Państwowe w Warszawie.

Tymek Borowski, *Gruz nad Warszawą*, 2015. Muzeum Warszawy.

*Brygady Pracy
oczyszczające Plac
Teatralny, 1945, fot.
Tadeusz Bukowski.
Muzeum Warszawy.*

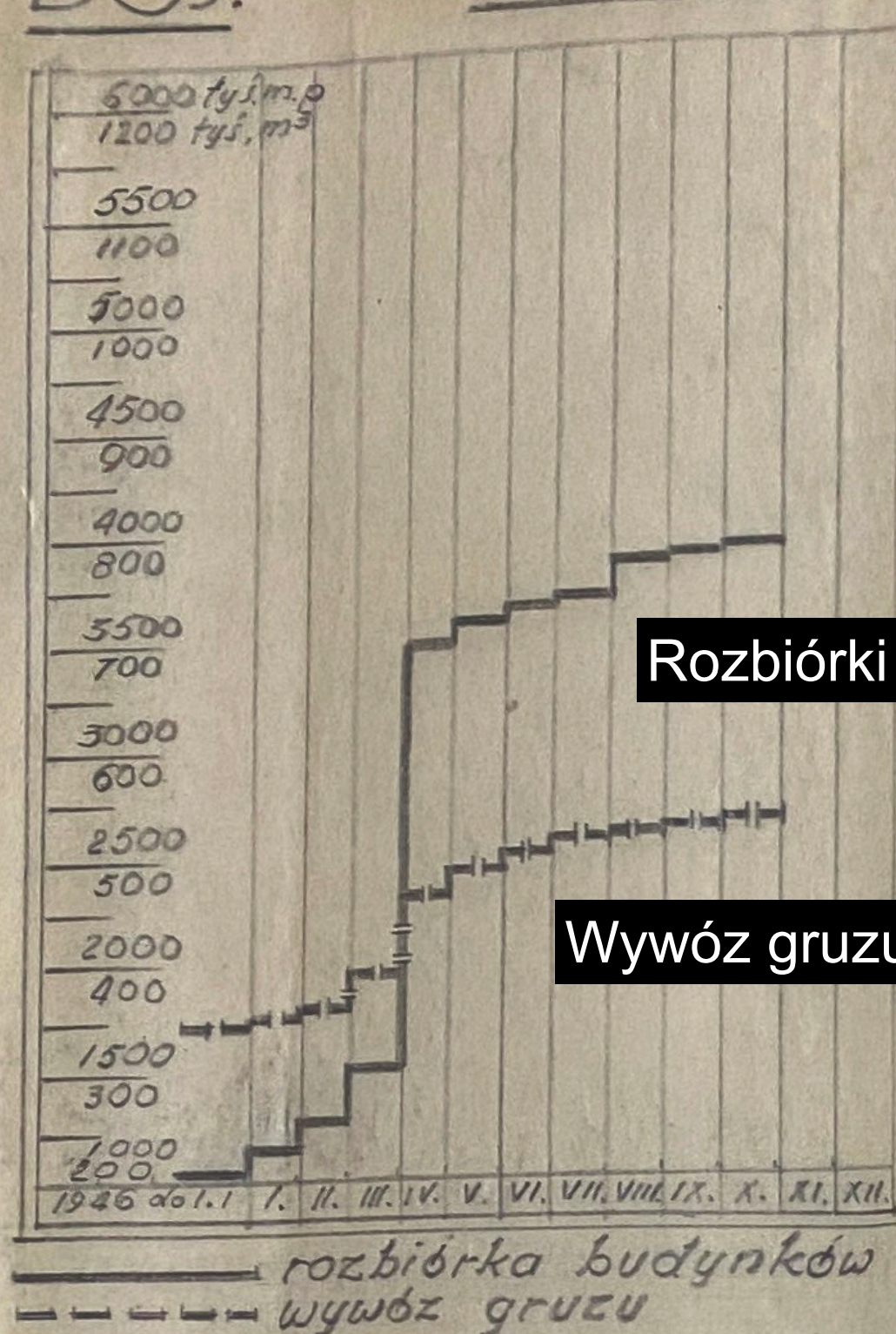

*Dąbrowszczacy
odgruzowują
Stolicę, 1947, fot.
Socjalistyczna
Agencja Prasowa.
Narodowe
Archiwum
Cyfrowe.*

BOS.

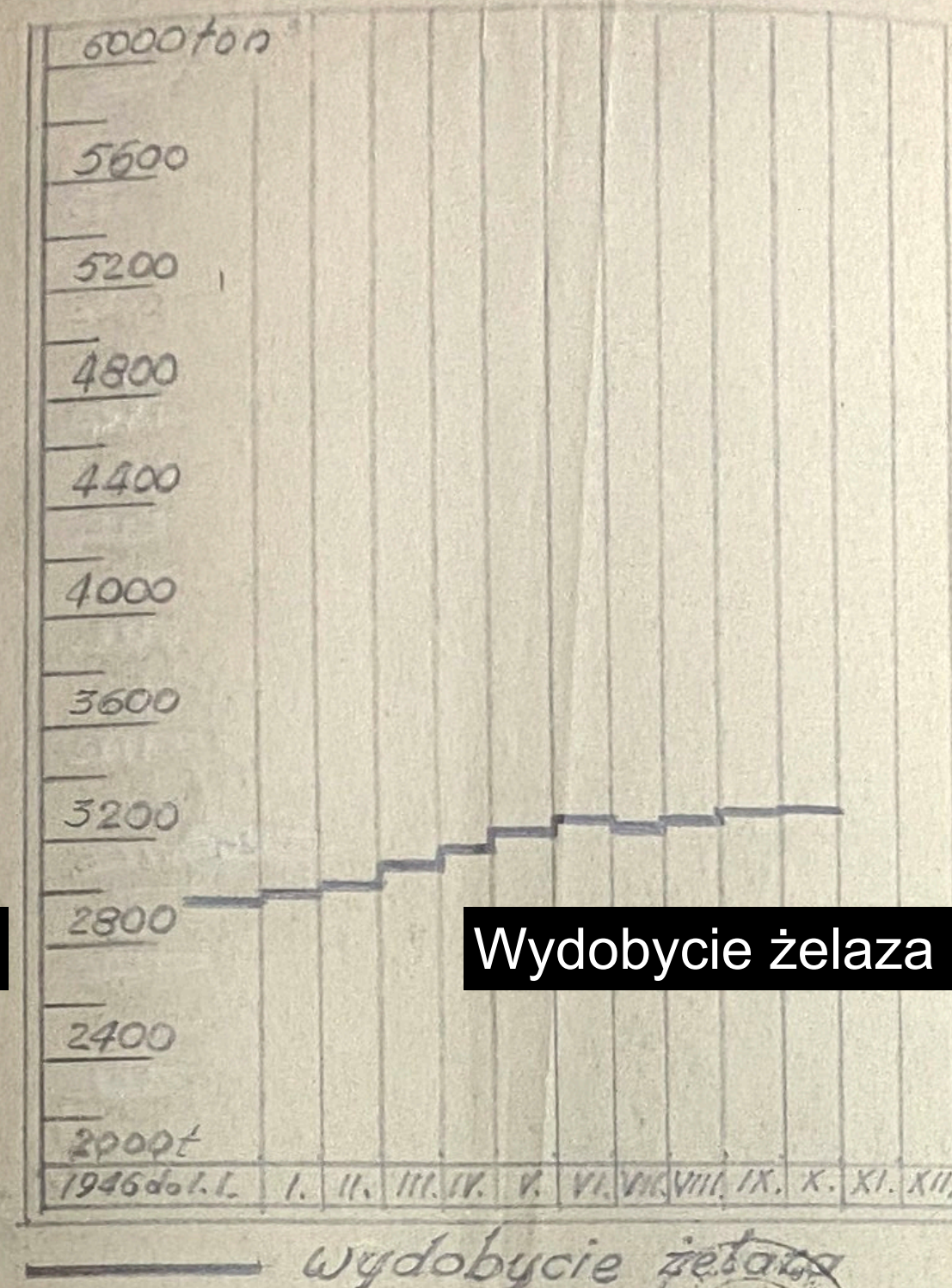
ROBOTY ROZBIÓRKOWO-PORZĄDKOWE

VIII. 3

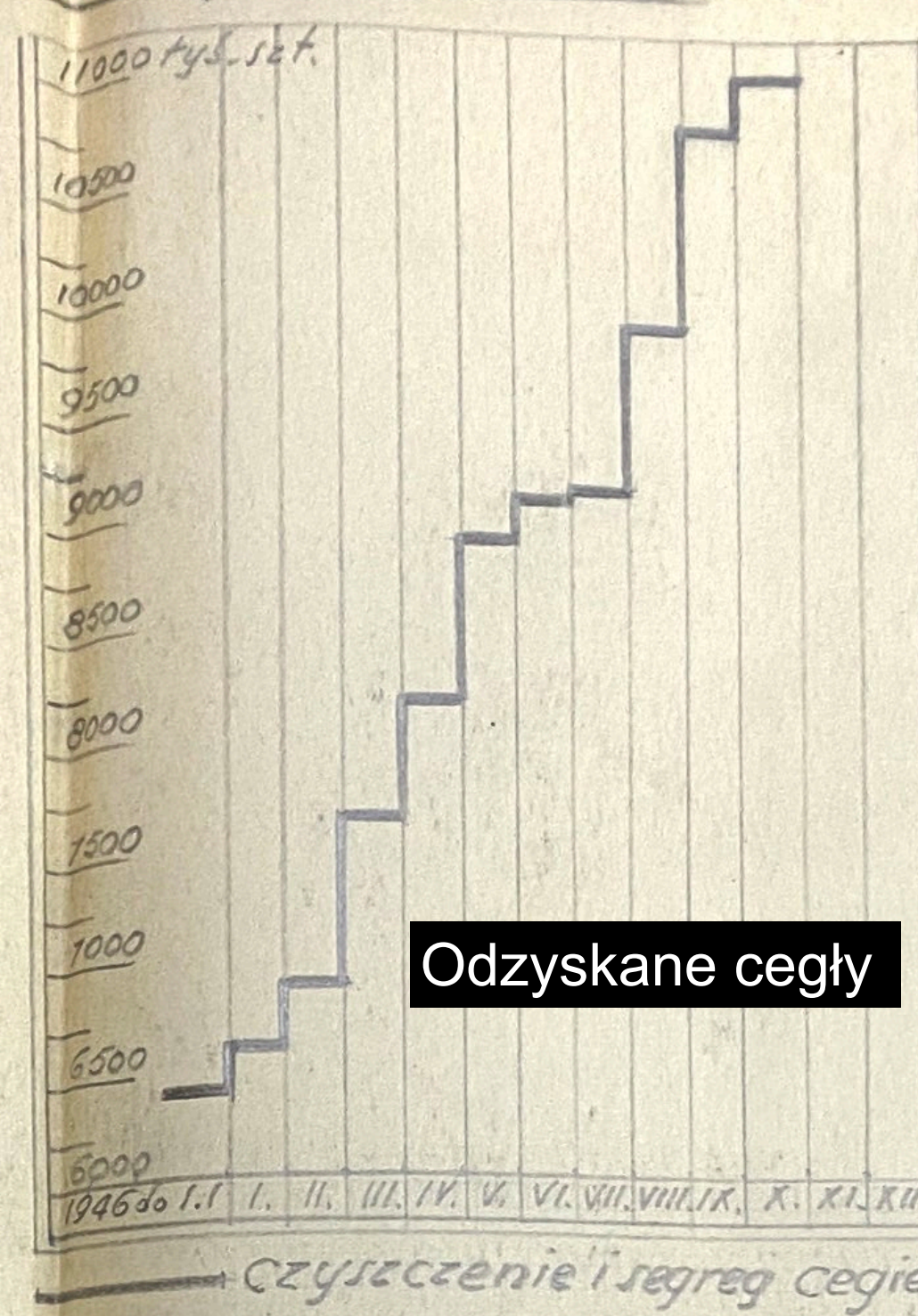

Rozbiórki

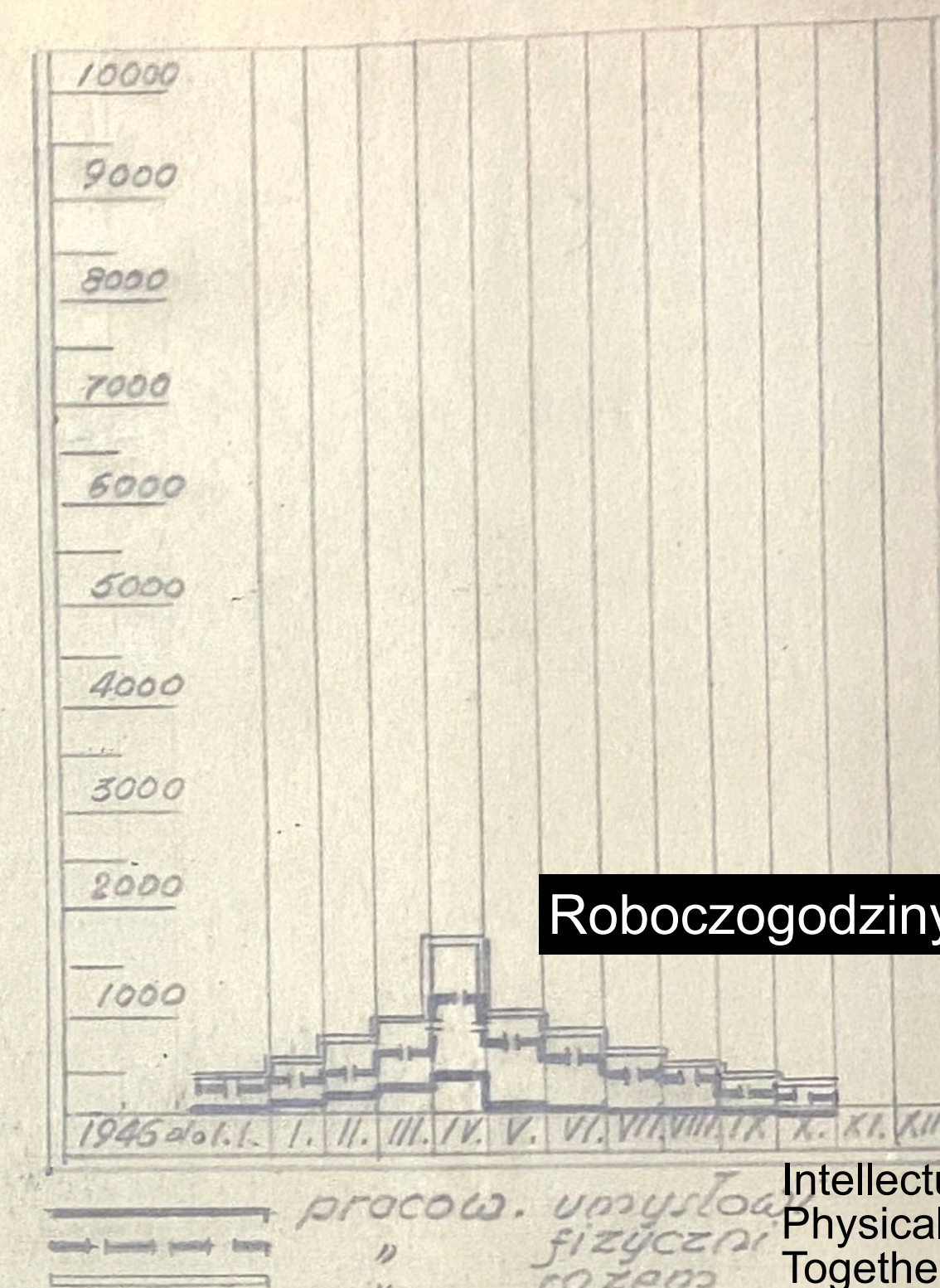
Wywóz gruzu

Wydobycie żelaza

Odzyskane cegły

Roboczogodziny

Intellectual
Physical
Together

Diagramy sporządzone w Biurze Odbudowy Stolicy dokumentujące proces powojennych rozbiórek i odgruzowywania, 1946. Archiwum Państwowe m.st. Warszawy.

Rozbiórka metodą “na linę”, Wrocław, 1949, fot. Wojskowa Agencja Fotograficzna. Narodowe Archiwum Cyfrowe.

Rozbiórka ręczna, 1947, fot. Socjalistyczna Agencja Prasowa. Narodowe Archiwum Cyfrowe.

Oczyszczanie cegieł rozbiórkowych, Wrocław, 1949, fot. Wojskowa Agencja Fotograficzna. Narodowe Archiwum Cyfrowe.

Załadunek cegły rozbiórkowej na pociągi, Wrocław, 1947, fot. Wojskowa Agencja Fotograficzna. Narodowe Archiwum Cyfrowe.

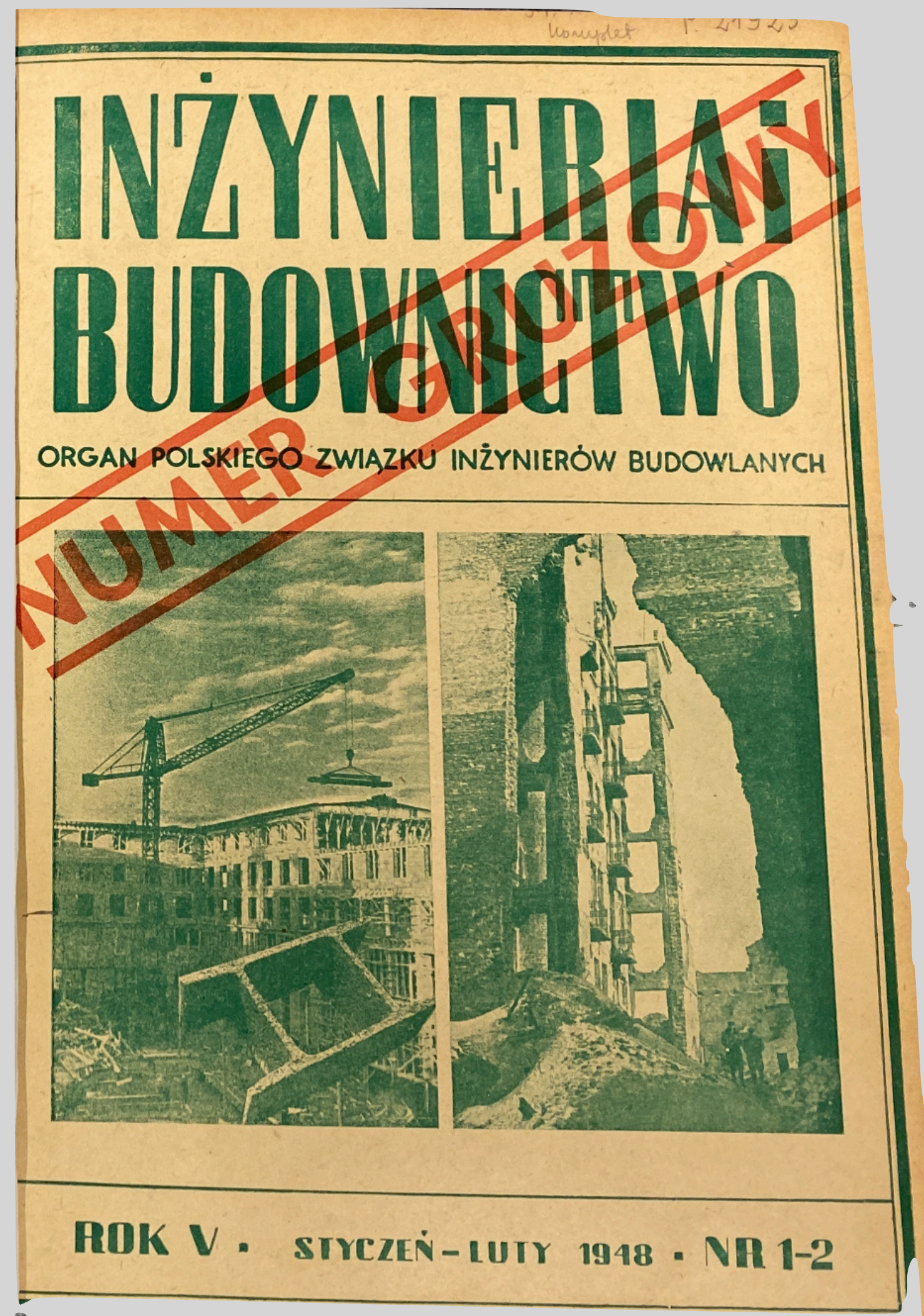
*Cegły rozbiórkowe na placu
Dąbrowskiego, Warszawa, 1949,
fot. Leonard Jarzembski.*

*Widok osiedla MDM, 1953,
fot. Wojskowa Agencja
Fotograficzna. Narodowe
Archiwum Cyfrowe.*

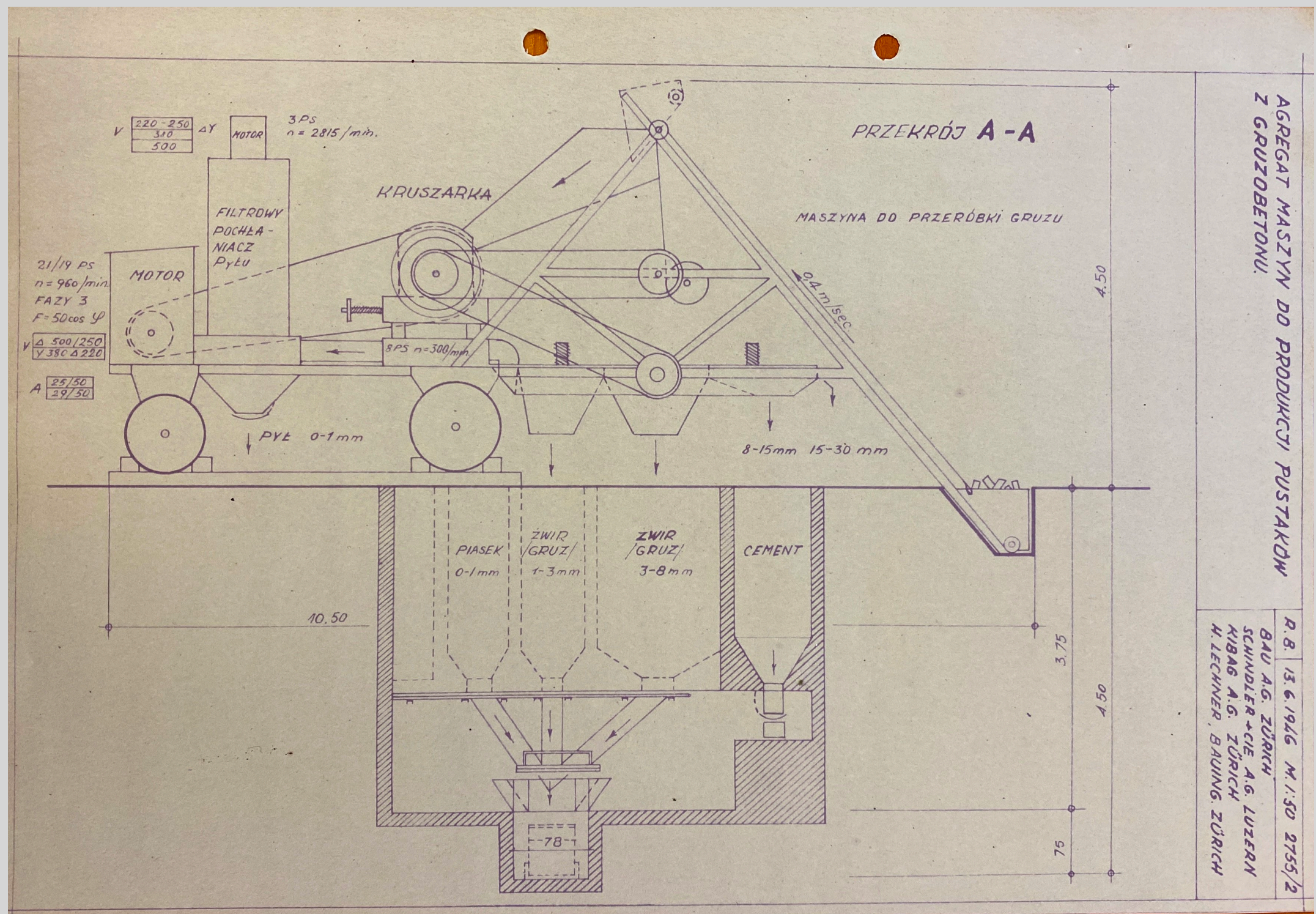
*Portret Antoniego Kobylińskiego, 1971.
Archiwum Politechniki Warszawskiej.*

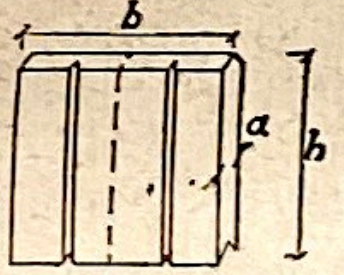
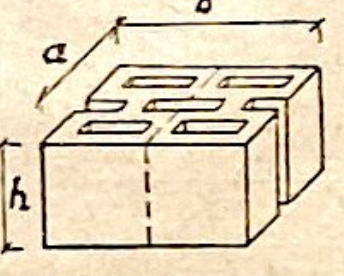
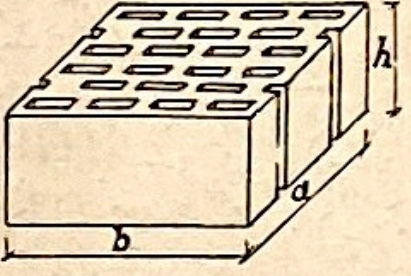
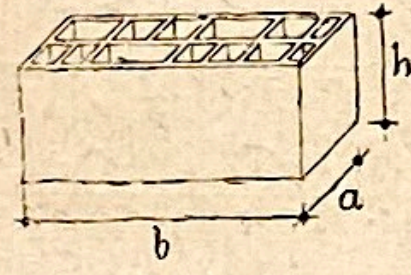
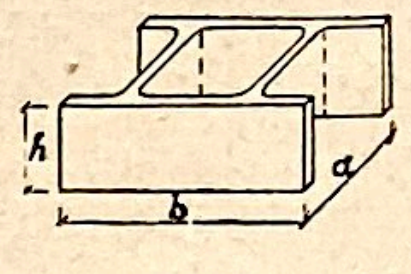
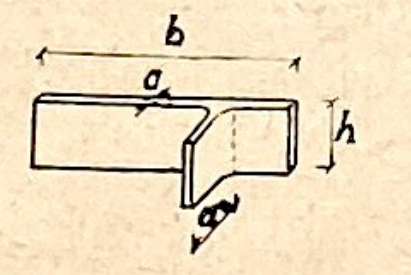
Inżynieria i Budownictwo, Numer Gruzowy,
Styczeń-Luty 1948. Biblioteka Narodowa.

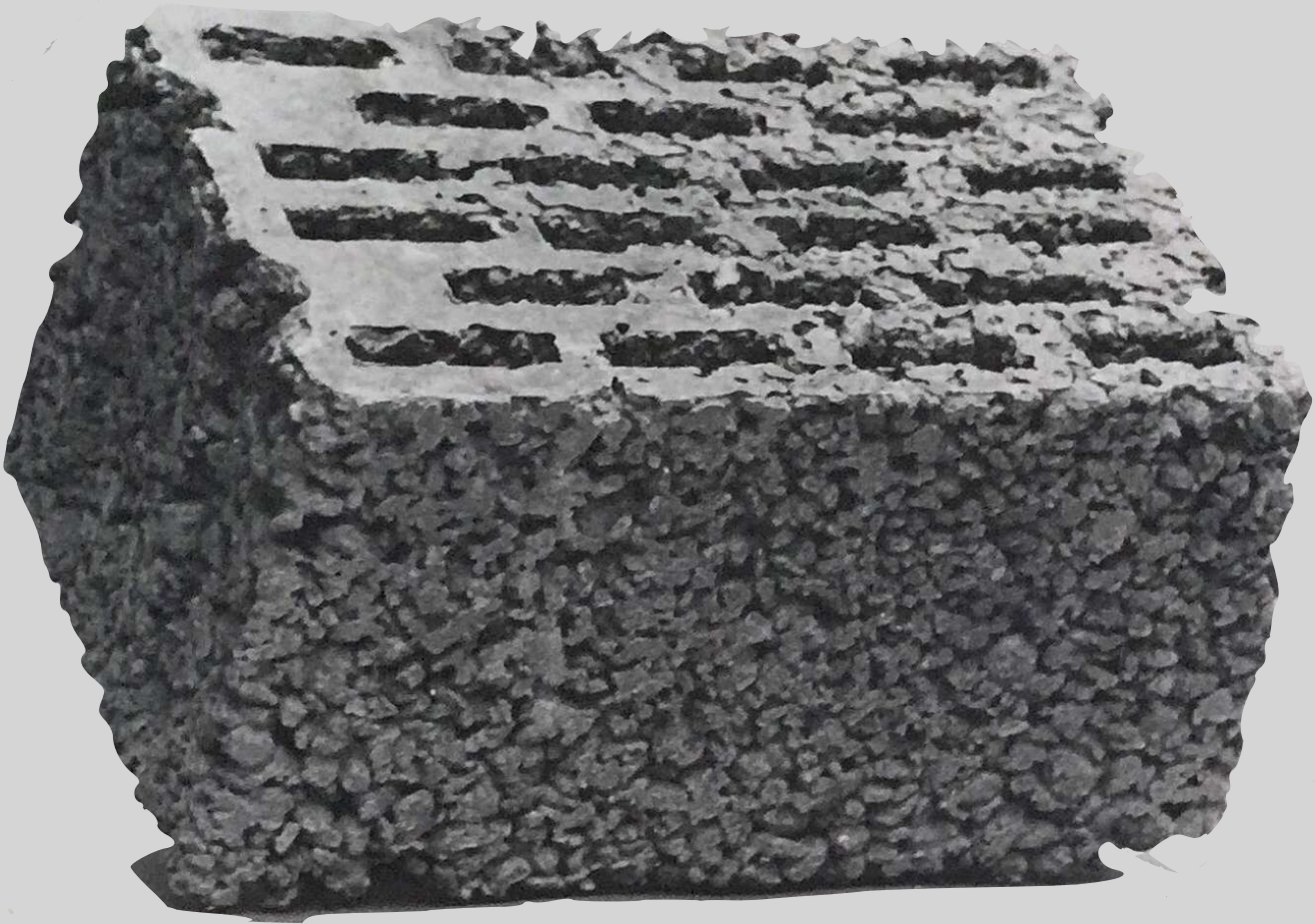

Katalog interzonalnej wystawy
przetwarzania gruzu, Hamburg, 5-27
Lipca 1947. Kolekcja Autora.

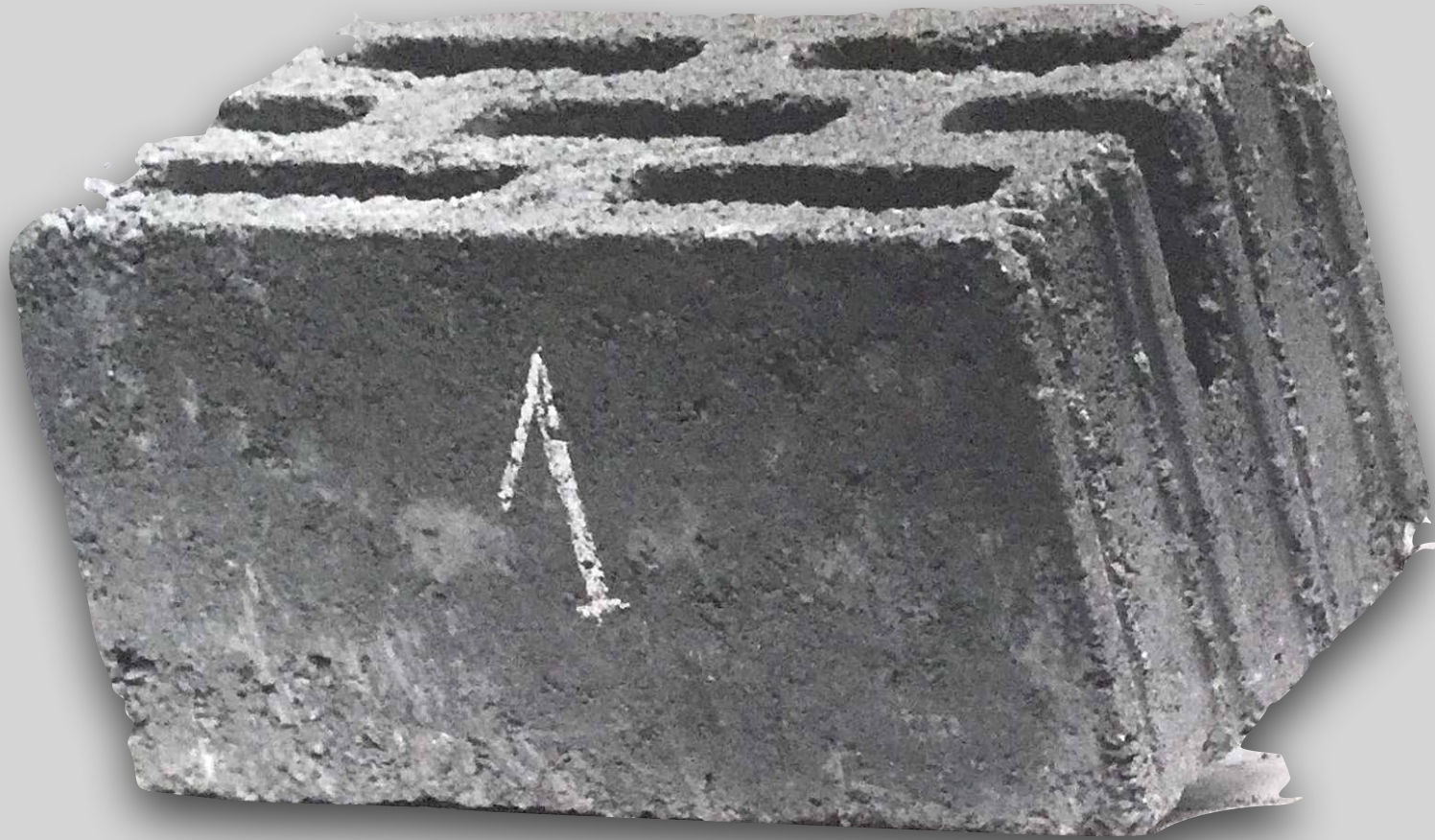

Fotografia i rysunek techniczny szwajcarskiego agregatu maszyn do produkcji pustaków gruzobetonowych, 1947. Narodowe Archiwum Cyfrowe / Archiwum Akt Nowych.

płyty pustaki okładziny	4.		a= 6 b=49 h=49 masa V= 0.14 m³	działówka gruzowa (połówki)	D 50 D 25	piasku gruz. grysu cegl. średn. 7-15 cementu piasku gruz. grysu cegl. średn. 7-15 cementu
	5.		a=25 b=51 h=25 masa V= 0.024 m³	pustak gruzowy „Alfa“ (połówki podłużne i poprzeczne)	α 50 α 25	piasku gruz. grysu cegl. średn. 7-15 cementu piasku gruz. grysu cegl. średn. 7-15 cementu
	6.		a=20 b=30 h=16,5 masa V= 0.007 m³	pustak gruzowy szwedzki „Vibro- block“	V 50 V 25	piasku gruz. grysu cegl. średn. 7-15 cementu piasku gruz. grysu cegl. średn. 7-15 cementu
	7.		a=14 b=51 h=20 masa V= 0.008 m³	pustak gruzowy Szwaj- carski	PS 25	piasku gruz. grysu cegl. średn. 1-3 średn. 3-7 średn. 7-15 cementu
	8.		a=41 b=74 h=24 masa V= 0.016 m³	okładzina gruzowa „P.B.P.“	O-PBP	grysu cegl. średn. 1-3 średn. 3-7 średn. 7-15 cementu
	9.		a= 18 b=100 c= 4 h= 24 masa V= 0.009 m³	okładzina gruzowa „I.B.B.“	O-IBB	piasku gruz. grysu cegl. średn. 1-3 średn. 3-7 średn. 7-15 cementu

Pustak szwedzki, 1947.
Instytut Badań Budownictwa.

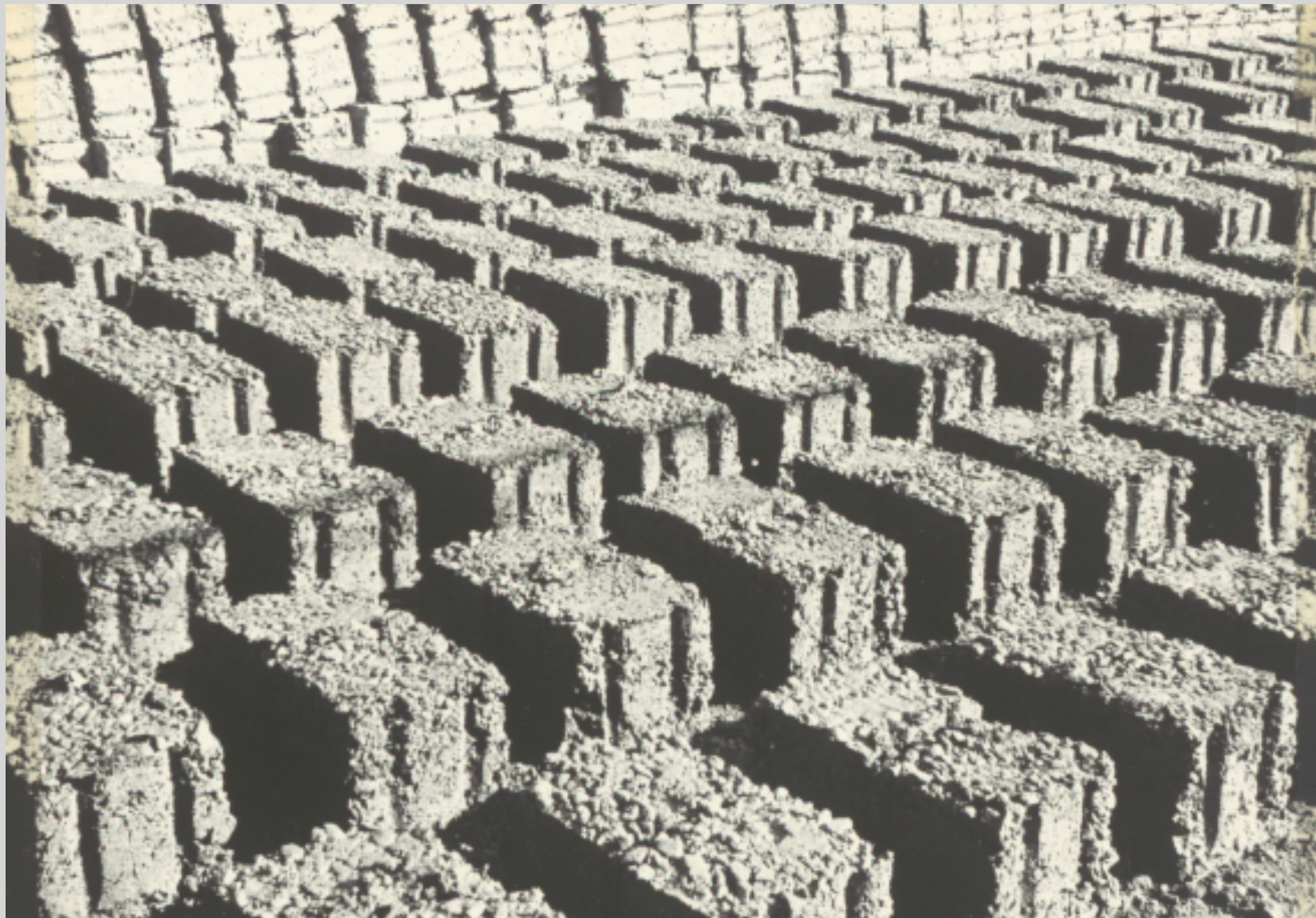

Pustak ALFA, 1947. Instytut
Badań Budownictwa.

Pustak Szwajcarski, 1947.
Instytut Badań Budownictwa.

Tabela elementów gruzobetonowych, 1948.
Instytut Badań Budownictwa.

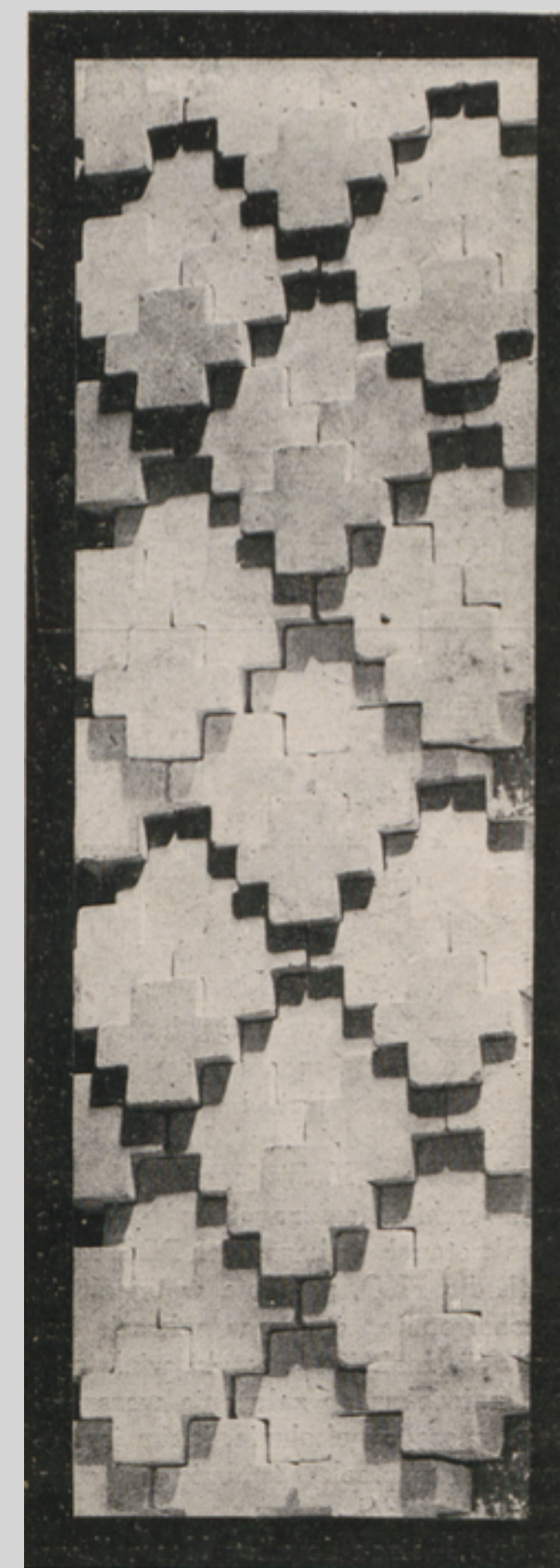
Helena i Szymon Syrskusowie,
*Dokumentacja poligonu prefabrykacji
na budowie osiedla WSM Koło II, 1948.*
Muzeum Architektury we Wrocławiu

Osiedle WSM Koło II, 1949, fot. Zbyszko Siemaszko. Narodowe Archiwum Cyfrowe.

*Fragmenty pustaka gruzobetonowego,
1947. Kolekcja Autora.*

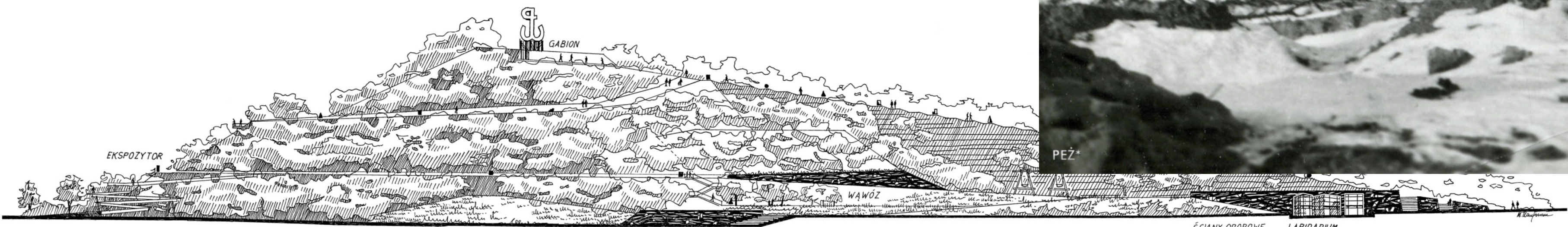

*Bohdan Lachert i Jerzy Jarnuszkiewicz,
Opracowanie rzeźbiarskie budynku PKO,
1947. Biblioteka Narodowa.*

*Osiedle Muranów Południowy, 1950, fot.
Wojskowa Agencja Fotograficzna.
Narodowe Archiwum Cyfrowe.*

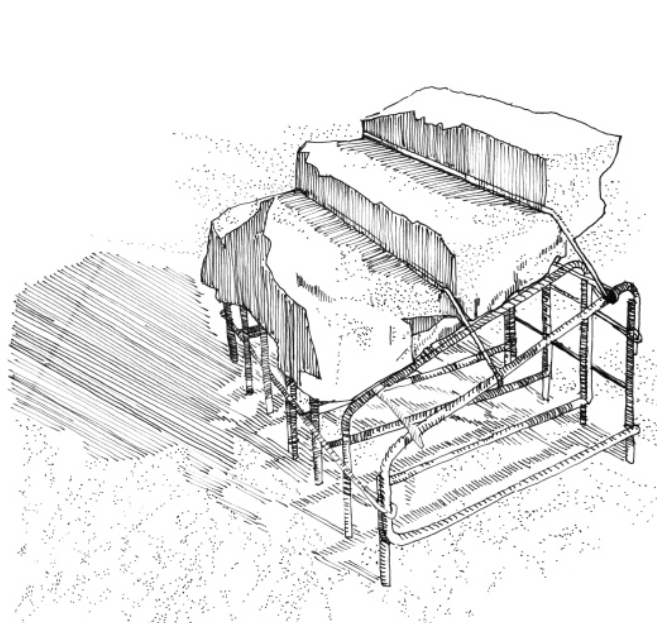
KOPIEC POWSTANIA WARSZAWSKIEGO

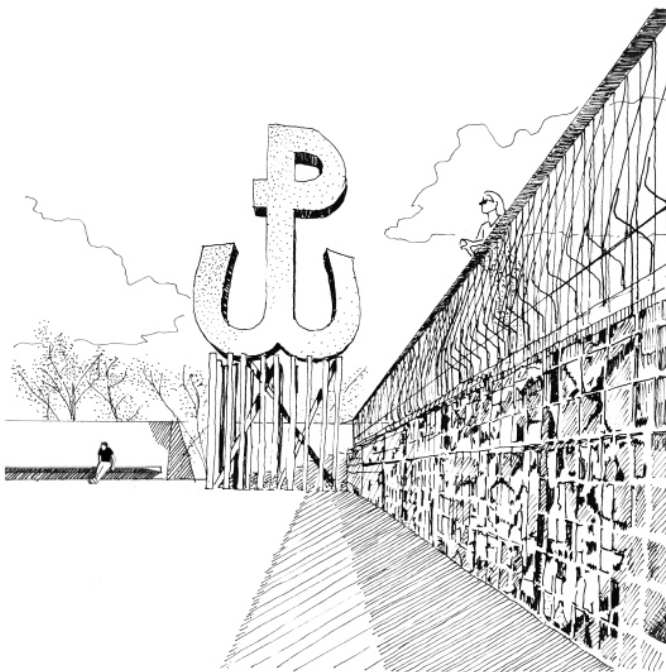
Widok Kopca Powstania Warszawskiego
od północnego wschodu

fotopolska.eu
Polska na fotografii

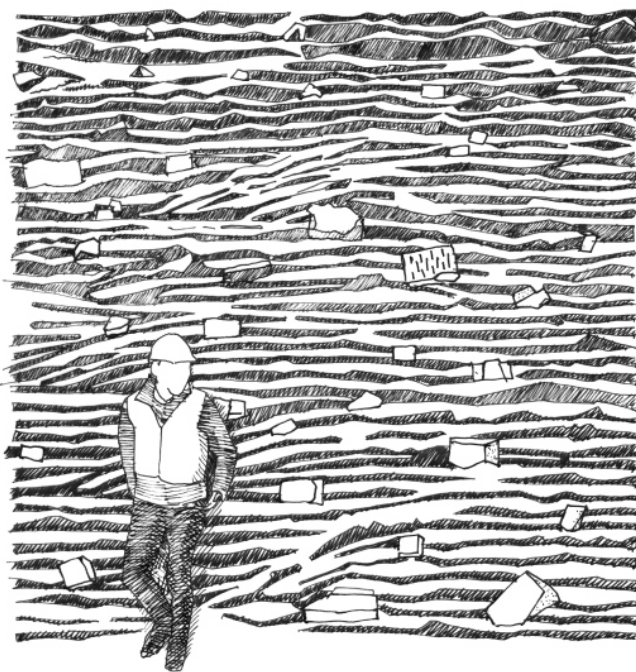
EKSPOZYTOR
z fragmentem biegu schodów

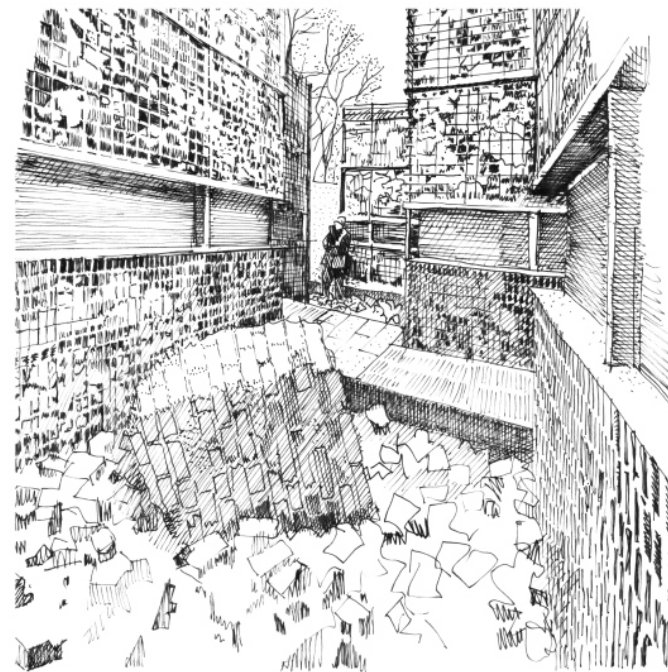
GABION
na szczycie Kopca

WAWÓZ
ściany oporowe z konglomeratu
(zlepianca) gruzowego

ŚCIANY OPOROWE
konglomerat (zlepianiec) gruzowy

LAPIDARIUM
- ekspozycja plenerowa

Kopiec Powstania
Warszawskiego, 1970-2023, rys.
Maciej Kaufman, Archigrest
Studio; fot. Piotr Żochowski.

Thank you!

adam.przywara@unifr.ch

*Widok wystawy
Zgruzowstanie
Warszawy
1945-1949,
Museum Warszawy,
2023, fot. Tomasz
Kaczor.*